

Бердянський державний педагогічний університет
Кафедра соціальної роботи та інклюзивної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

 К. В.Петровська
«01» вересня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки здобувачів I рівня вищої освіти

СП 06

СВІТОВІ МОДЕЛІ ТА СТАНДАРТИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДО
СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ

(назва навчальної дисципліни)

Спеціальність: 231 Соціальна робота

(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма: Соціальна педагогіка

(назва освітньо-професійної програми)

Факультет дошкільної, спеціальної та соціальної освіти

(назва інституту, факультету, відділення)

Бердянськ, 2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Світові моделі та стандарти підготовки фахівців до соціально-педагогічної роботи» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 231 Соціальна робота

Освітньо-професійна програма: «Соціальна педагогіка»

Розробники: Гуренко Ольга Іванівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти

Робочу програму погоджено з робочою групою освітньо-професійної програми «Соціальна педагогіка» та схвалено на засіданні кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти від «01» вересня 2020 року (протокол № 2).

Завідувач кафедри
соціальної роботи та інклюзивної освіти

(підпис)

(Петровська К. В.)
(прізвище та ініціали)

Гарант освітньо-професійної програми
«Соціальна педагогіка»

(підпис)

(Гуренко О.І.)
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>23 Соціальна робота</u> (шифр і назва)	<u>Обов'язкова / за вибором</u>	
	Спеціальність <u>231 Соціальна робота</u> (шифр і назва)		
Модулів – 1	Освітньо-професійна програма «Соціальна педагогіка»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
Мова навчання: українська		2-й	2-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи здобувача – 4	Освітній ступінь: <u>магістр</u>	20	6
		Практичні, семінарські	
		18	4
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		82	110
		Індивідуальні завдання:	
Вид контролю: <u>екзамен</u>			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 48/82 годин (40/60%)

для заочної форми навчання – 10/110 годин (8,3/91,7%)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Світові моделі та стандарти підготовки фахівців до соціально-педагогічної роботи» є: сформувати у студентів систему знань про моделі та освітні стандарти підготовки майбутніх соціальних працівників та соціальних педагогів до професійної діяльності; розкрити особливості ЄПВО; сформувати вміння аналізувати та систематизувати науково-дидактичний матеріал.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Світові моделі та стандарти підготовки фахівців до соціально-педагогічної роботи» є:

- сформувати у студентів систему знань про моделі та освітні стандарти підготовки майбутніх соціальних працівників та соціальних педагогів до професійної діяльності у країнах Європи, Азії, Америки;
- сформувати вміння використовувати ефективні моделі фахової підготовки соціальних працівників та соціальних педагогів в окремих університетах світу;
- сформувати навички командної роботи;
- виховувати культуру професійної поведінки, спілкування; відповідальність.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

№ з/п	Компетентності	Компетенції	Програмні результати навчання
1.	ЗК-1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	ПР-1 Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної / недостатньої інформації та суперечливих вимог
2.	ФК-8	Здатність до ефективного менеджменту організації у сфері соціальної роботи	ПР-13 Розробляти критерії та показники ефективності професійної діяльності, застосовувати їх в оцінюванні виконаної роботи, пропонувати рекомендації щодо забезпечення якості соціальних послуг та управлінських рішень

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Зв'язок соціальної політики й соціальної роботи

Взаємозв'язок соціальної роботи та соціальної політики держави. Соціальна сфера. Мета соціальної політики. Предмет соціальної роботи. Соціальна ситуація.

Світові моделі соціальної політики. Класифікація моделей соціальної політики: соціал-демократична, консервативна, ліберальна, корпоративістська, католицька, рудиментарна. Беверіджська та Бісмарківська моделі соціальної політики.

Модель соціальної політики в Україні. Основні характеристики нової моделі соціальної політики України. Основні завдання соціальної політики в Україні.

Тема 2. Міжнародний досвід професійної підготовки фахівців до соціально-педагогічної роботи: загальний огляд

Інституційний підхід до підготовки фахівців соціальної сфери за кордоном. Міжнародна асоціація шкіл соціальної роботи. Латиноамериканська та Африканська асоціації навчання соціальній роботі. Міжнародна асоціація соціальних працівників та Комісія з соціальної роботи Ради Європи. Групи країн за типом підготовки. Спільність для усіх країн базових засад навчання соціальної роботи, які визначаються цілями, змістом та функціями професійної діяльності, а також специфічними рисами соціальної освіти: гуманістичною спрямованістю, універсальністю та консервативністю. Етичний кодекс Міжнародної асоціації соціальних працівників.

Моделі практичного навчання соціальних працівників та соціальних педагогів за кордоном. Моделі практичного навчання соціальних працівників за Ш. Рамою і Р. Сарр: особистісного росту і розвитку, «Учнівська» модель, управлінська, модель структурованого навчання. Рівні та ступені соціальної освіти: ступінь партнера, ступінь бакалавра соціальної роботи, ступінь магістра соціальної роботи, ступінь доктора соціальної роботи.

Сфери діяльності та зайнятості соціальних працівників та соціальних педагогів за кордоном. Соціальна робота загального профілю та спеціалізована соціальна робота.

Тема 3. Моделі та стандарти підготовки фахівців до соціально-педагогічної роботи в країнах Європи

Моделі підготовки соціальних працівників в окремих країнах Західної Європи: Велика Британія; Франція; Німеччина.

Моделі підготовки соціальних працівників в університетах Скандинавських країн: Данія; Норвегія; Швеція.

Практична підготовка соціальних працівників в окремих країнах Євросоюзу: Польща; Чехія; Болгарія.

Європейські студії.

Тема 4. Моделі та стандарти підготовки фахівців до соціально-педагогічної роботи в окремих країнах світу

Перші програми підготовки соціальних працівників у США. Перша шеститижнева літня програма навчання «Нью-Йоркська школа прикладної філантропії, заснована М. Річмонд. Школа соціального адміністрування при Чикагському університеті. Багаторівневий характер системи підготовки у США: ступені бакалавра, магістра, доктора соціальної роботи.

Основні рівні практики в сферах соціальної роботи Канади – соціальна робота з особами з інвалідністю та сім'ями, соціальна робота з групами, соціальна робота з громадами, соціальна політика. Ступенева система професійної освіти соціальних працівників в університетах Канади: переддипломне, дипломне та післядипломне навчання фахівців; здобуття ступеня бакалавра, магістра, доктора філософії; одержання відповідних дипломів і сертифікатів. Характерна ознака професійної

підготовки соціальних працівників – рання спеціалізація та інтегративний підхід, який поєднує науковий пошук і практичні аспекти соціальної роботи.

Професійна підготовка соціальних працівників освітнього ступеня бакалавр у Школах соціальної роботи Австралії.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Тема 1. Зв'язок соціальної політики й соціальної роботи												
1.1. Соціальна робота як інструмент реалізації соціальної політики держави	15	4	2	-	-	9	15	-	-	-	-	15
1.2. Громада як осередок реалізації соціальної політики держави	15	-	2	-	-	13	15	-	-	-	-	15
Разом за 1 тему	30	4	4	-	-	22	30	-	-	-	-	30
Тема 2. Міжнародний досвід професійної підготовки фахівців до соціально-педагогічної роботи: загальний огляд												
2.1. Міжнародний досвід професійної підготовки соціальних працівників: загальний огляд	15	4	-	-	-	11	15	2	-	-	-	13
2.2. Моделі практичного навчання соціальних працівників та соціальних педагогів за кордоном	15	-	4	-	-	11	15	-	2	-	-	13
Разом за 2 тему	30	4	4	-	-	22	30	2	2	-	-	26
Тема 3. Моделі та стандарти підготовки фахівців до соціально-педагогічної роботи в країнах Європи												
3.1. Європейські моделі підготовки соціальних працівників	15	4	-	-	-	11	15	2	-	-	-	13
3.2. Європейські соціально-педагогічні студії	15	-	4	-	-	11	15	-	-	-	-	15
Разом за 3 тему	30	4	4	-	-	22	30	2	-	-	-	28
Тема 4. Моделі та стандарти підготовки фахівців до соціально-педагогічної роботи в окремих країнах світу												
4.1. Підготовка фахівців до соціально-педагогічної роботи в	10	4	-	-	-	6	10	2	-	-	-	8

США, Канаді та Австралії												
4.2. Підготовка фахівців до соціально-педагогічної роботи в країнах Азії та Далекого Сходу	10	4	-	-	-	6	10	-	-	-	-	10
4.3. Підготовка фахівців до окремих видів соціально-педагогічної діяльності за кордоном: наукові дискусії	10	-	6	-	-	4	10	-	2	-	-	8
Разом за 4 тему	30	8	6	-	-	16	30	2	2	-	-	26
Загалом годин	120	20	18	-	-	82	120	6	4	-	-	110

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Зв'язок соціальної політики й соціальної роботи	4	-
1.	Соціальна робота як інструмент реалізації соціальної політики держави 1. Взаємозв'язок соціальної роботи та соціальної політики держави. 2. Світові моделі соціальної політики. 3. Модель соціальної політики в Україні.	4	-
2.	Міжнародний досвід професійної підготовки фахівців до соціально-педагогічної роботи: загальний огляд	4	2
2.	Міжнародний досвід професійної підготовки соціальних працівників: загальний огляд 1. Інституційний підхід до підготовки фахівців соціальної сфери за кордоном. 2. Моделі практичного навчання соціальних працівників та соціальних педагогів за кордоном. 3. Сфери діяльності та зайнятості соціальних працівників та соціальних педагогів за кордоном.	4	2
3.	Моделі та стандарти підготовки фахівців до соціально-педагогічної роботи в країнах Європи	4	2
3.	Європейські моделі підготовки соціальних працівників 1. Моделі підготовки соціальних працівників в окремих країнах Західної Європи (Велика Британія; Франція; Німеччина). 2. Моделі підготовки соціальних працівників в університетах Скандинавських країн (Данія; Норвегія; Швеція). 3. Практична підготовка соціальних працівників в окремих країнах Євросоюзу (Польща).	4	2
4.	Моделі та стандарти підготовки фахівців до соціально-	8	2

педагогічної роботи в окремих країнах світу			
4.	Підготовка фахівців до соціально-педагогічної роботи в США, Канаді та Австралії 1. Моделі підготовки фахівців соціальної сфери до соціально-педагогічної роботи в США. 2. Особливості підготовки соціальних педагогів у Канаді. 3. Підготовка фахівців соціальної сфери до соціально-педагогічної роботи в Австралії.	4	2
5.	Підготовка фахівців до соціально-педагогічної роботи в країнах Азії та Далекého Сходу 1. Моделі підготовки фахівців соціальної сфери до соціально-педагогічної роботи в окремих країнах Азії. 2. Моделі підготовки фахівців соціальної сфери до соціально-педагогічної роботи в окремих країнах Далекého Сходу (Китай, Японія).	4	-
Усього годин		20	6

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Зв'язок соціальної політики й соціальної роботи	4	-
1.	Соціальна робота як інструмент реалізації соціальної політики держави Ділова гра «Ефективні моделі реалізації соціальної політики» Правила гри: студенти розподіляються на 7 підгруп, кожна з яких готує розгорнуту характеристику однієї з моделей соціальної політики (американська, шведська, німецька, японська, англосаксонська, загальноєвропейська і окремо – модель соціальної політики України), орієнтуючись на критерії: соціальне забезпечення, соціальне піклування, соціальне страхування, соціальний розвиток.	2	-
2.	Громада як осередок реалізації соціальної політики держави Виконання тренінгових вправ: «Застосування кола взаємозв'язків» Мета: формувати в учасників уміння застосовувати «Кола взаємозв'язків» для аналізу проблем представників різних соціальних груп у громаді. «Потреби – проблеми – шляхи вирішення» Мета: з'ясувати потреби представників різних соціальних груп у громаді. «Громадянин» Мета: сформувати в студентів уявлення про те, що представник будь-якої соціальної групи є членом територіальної громади і має право на повагу.	2	-
2.	Міжнародний досвід професійної підготовки фахівців до соціально-педагогічної роботи: загальний огляд	4	2

3.	Моделі практичного навчання соціальних працівників та соціальних педагогів за кордоном I. Обговорення теоретичних питань 1. Моделі практичного навчання соціальних працівників/соціальних педагогів за кордоном. 2. Сфери діяльності та зайнятості соціальних працівників/соціальних педагогів за кордоном. II. Виконання практичних завдань	4	2
3.	Моделі та стандарти підготовки фахівців до соціально-педагогічної роботи в країнах Європи	4	-
4.	Європейські соціально-педагогічні студії I. Засідання круглого столу «Моделі та стандарти підготовки фахівців до соціально-педагогічної діяльності в країнах Європи» II. Аналіз освітніх програм та навчальних планів підготовки фахівців соціальної сфери в країнах Західної Європи, Скандинавських країн, Азії, Америки.	4	-
4.	Моделі та стандарти підготовки фахівців до соціально-педагогічної роботи в окремих країнах світу	6	2
5.	Підготовка фахівців до окремих видів соціально-педагогічної діяльності за кордоном: наукові дискусії Написання й презентація наукових тез доповідей щодо підготовки фахівців до окремих видів соціально-педагогічної діяльності за кордоном (наприклад, до роботи з дітьми з числа мігрантів та біженців, з дітьми з фостерних сімей тощо).	6	2
	Усього годин	18	4

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Зв'язок соціальної політики й соціальної роботи	22	30
1.1	Світові моделі соціальної політики	9	15
1.2.	Модель соціальної політики в Україні	13	15
2.	Міжнародний досвід професійної підготовки фахівців до соціально-педагогічної роботи: загальний огляд	22	26
2.1.	Сфери діяльності та зайнятості соціальних працівників за кордоном	11	13
2.2	Сфери діяльності та зайнятості соціальних педагогів за кордоном	11	13
3.	Моделі та стандарти підготовки фахівців до соціально-педагогічної роботи в країнах Європи	22	28
3.1.	Практична підготовка соціальних працівників в окремих країнах Євросоюзу (Чеська Республіка, Болгарська Республіка)	11	13
3.2.	Практична підготовка соціальних працівників в окремих країнах Євросоюзу (Ізраїль)	11	15
4.	Моделі та стандарти підготовки фахівців до соціально-	16	26

педагогічної роботи в окремих країнах світу			
4.1.	Моделі підготовки фахівців соціальної сфери до соціально-педагогічної роботи в Канаді	6	8
4.2.	Моделі підготовки фахівців соціальної сфери до соціально-педагогічної роботи в країнах Латинської Америки	6	10
4.3.	Моделі підготовки фахівців соціальної сфери до соціально-педагогічної роботи в країнах Африки	4	8
Усього годин		82	110

8. Індивідуальні завдання

1. Підготувати доповідь за темами: «Міжнародна асоціація соціальних працівників: основні напрямки діяльності» та «Комісія з соціальної роботи Ради Європи: основні напрямки діяльності».
2. Законспектувати Етичний кодекс Міжнародної асоціації соціальних працівників.
3. Скласти перелік найвідоміших ЗВО світу, в яких готують соціальних працівників/соціальних педагогів.
4. Проаналізувати основні моделі практичного навчання соціальних працівників/соціальних педагогів, класифіковані Ш. Рамою і Р. Сарри: модель особистісного росту і розвитку, «учнівська» модель, управлінська модель, модель структурованого навчання, визначивши позитивні моменти їх реалізації та недоліки.
5. Проаналізувати освітні програми та навчальні плани підготовки фахівців соціальної сфери в країнах Західної Європи, Скандинавських країн, Азії, Америки.
6. Підготувати наукові тези доповідей щодо підготовки фахівців до окремих видів соціально-педагогічної діяльності за кордоном (наприклад, до роботи з дітьми з числа мігрантів та біженців, з дітьми з фостерних сімей тощо).

9. Методи навчання

Словесні: проблемний виклад лекції, бесіда, дискусія, мозковий штурм тощо.

Наочні: спостереження, показ і обговорення навчальної презентації, навчальних фільмів, реклами тощо.

Практичні: вправи, метод проектів, розв'язування професійно-зорієнтованих ситуацій, ділова гра, тренінг тощо.

10. Методи контролю

Усне опитування, розв'язування проблемних ситуацій, тестування під час поточного контролю; оцінювання відповідей та виконаних практичних завдань під час підсумкового контролю.

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне оцінювання				Екзамен	Сума
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	40	100
15	15	15	15		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
90-100	А
78-89	В
65-77	С

58-64	D	задовільно
50-57	E	достатньо
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12.Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Світові моделі та стандарти підготовки фахівців до соціально-педагогічної роботи».
2. Навчально-методична література.
3. Навчальні мультимедійні презентації.
4. Навчальні фільми.

13. Рекомендована література

Базова

1. Гуренко О. І. Полікультурна освіта майбутніх соціальних педагогів : теоретико-методичний аспект : [монографія] / О. І. Гуренко. – Бердянськ. :Видавець Ткачук О.В., 2014. – 588 с.
2. Ковчина, І. М. Сучасні технології соціальної роботи за рубежом : навч.метод. посібник / І. М. Ковчина. – К., 2001. – 95 с.
3. Кривоконь Н. І. Проблеми соціальної роботи та соціальної політики в Україні : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Чернігів : ЧДТУ, 2012. 319 с.
4. Кубіцький С.О. Технології соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах / С.О. Кубіцький: Навч. посіб. – 3-тє вид. доп. і перероб. – К.: Міленіум, 2015. – 300 с.
5. Соціальна робота: Підручник / В. А. Поліщук, О. П. Бартош–Пічкач, Н. М. Горішна, Г. В. Лещук, О. Ю. Пришляк / За ред. Н. Г. Ничкало. Тернопіль: ВАТ «ТВПК Збруч» 2010. – 330 с.
6. Соціальні технології: світовий досвід та тенденції розвитку в Україні : монографія / [за ред. В. В. Барабаша]. – Херсон : Вид-во ПП Вишемирський В. С., 2008. – 340 с.
7. Шевчук П. І. Соціальна політика. Л. : Світ, 2015. 400 с.

Допоміжна

8. Грішнова О. А. Економіка праці та соціально-трудова відносини : підручник / О. А. Грішнова. - 3-тє вид., випр. і допов. - К. : Т-во «Знання» КОО, 2007. 559 с.
9. Козубовський, В. В. Соціальний захист неповнолітніх у Великій Британії (порівняльний аналіз) / В. В. Козубовський. – Ужгород : УжНУ, 2004. – 129 с.
10. Модернізація України – наш стратегічний вибір : Щорічне Послання Президента України до Верховної Ради України. - К. : НІСД, 2011. - 416 с.
11. Мудролюбова Н. Північноєвропейський досвід соціальної держави на прикладі Королівства Швеції / Н. Мудролюбова // Віче. - 2008. - № 3. - С. 70-72.
12. Пришляк, О. Ю. Змістовий компонент професійної підготовки соціальних педагогів у Німеччині / О. Пришляк // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного ун-ту ім. В. Гнатюка. Серія: Педагогіка. – 2007. – № 1. – С. 39–44.
13. Пришляк, О. Ю. Соціальна політика і соціальна педагогіка у Німеччині / О. Ю. Пришляк // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. – 2007. – Вип. 47. – С. 177–181.
14. Семигіна Т. В. Моделі соціальної політики економічно розвинутих країн: історія та сучасний розвиток : автореф. дис. ... канд. політ. наук : спец. : 23.00.01 теорія та історія політичної науки / Семигіна Т. В. - К., 2007. - 20 с.

15. Україна як соціальна держава: гасло для політичної конкуренції чи шлях до солідаризації суспільства? / О. М. Пищуліна, С. І. Лавриненко, Я. А. Жаліло, Д. С. Покришка / за заг. ред. Є. Воротіна. - К. : НІСД, 2008. - 42 с.

16. Управління соціальним та гуманітарним розвитком : навч. посіб. / авт. кол. : В. А. Скуратівський, В. П. Трошинський, Е. М. Лібанова та ін. ; за заг. ред. В. А. Скуратівського, В. П. Трошинського : у 2 ч. - К. : НАДУ, 2009. - Ч. 1. 456 с.

Дисертації

1. Віннікова Л. В. Система підготовки соціальних працівників у вищих навчальних закладах США : дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.05 “Соціальна педагогіка” / Лариса В'ячеславівна Віннікова; Луганський НПУ ім. Т. Шевченка. – Луганськ, 2003. – 217 с.

2. Гайдук Н. П. Професійна підготовка соціальних працівників до здійснення посередництва (на матеріалах США і Канади): дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.04 “Теорія і методика професійної освіти” / Ніна Михайлівна Гайдук; Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України. – Київ, 2005. – 264 с.

3. Гуренко О.І. Теоретичні і методичні засади полікультурної освіти майбутніх соціальних педагогів: дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти” / Ольга іванівна Гуренко; Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Київ, 2015. – 568 с.

4. Загайко О. В. Підготовка працівників соціальних служб для середніх, загальноосвітніх навчальних закладів Великої Британії: дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.01 “Загальна педагогіка й історія педагогіки” / Олена Володимирівна Загайко; Харківський НПУ ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2008. – 263 с.

5. Кулікова А. Є. Підготовка соціальних працівників до роботи з дітьми та молоддю у вищих навчальних закладах Швеції : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.05 “Соціальна педагогіка” / Анастасія Євгенівна Кулікова ; Луганський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – Луганськ, 2009. – 20 с.

6. Лещук Г. В. Система професійної підготовки фахівців соціальної сфери у Франції : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.04 “Теорія та методика професійної освіти” / Галина Василівна Лещук ; ТНПУ ім. Володимира Гнатюка. – Тернопіль, 2009. – 20 с.

7. Мельничук І. М. Теорія і методика професійної підготовки майбутніх соціальних працівників засобами інтерактивних технологій у вищих навчальних закладах [Текст]: дис. на здобуття наук. ступеня д-ра. пед. наук: 13.00.04 “Теорія та методика професійної освіти”: захищена 29.09.2011 / І.М. Мельничук ; Тернопільський національний економічний унт.; наук. консультант Л.М. Романишина. – Тернопіль, 2011. – 585 с.

8. Микитенко Н. О. Професійна підготовка соціальних працівників в університетах Канади: . дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.04 “Теорія та методика професійної освіти” / Наталія Олександрівна Микитенко; Тернопільський нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. – Тернопіль, 2006. – 224 с.

9. Ольхович О. В. Підготовка соціальних працівників до роботи з біженцями у вищих навчальних закладах США і Канади: дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.04 “Теорія та методика професійної освіти” / Оксана Володимирівна Ольхович; ТНПУ ім. Володимира Гнатюка. – Тернопіль, 2008. – 223 с.

10. Пічкарь О. П. Система підготовки фахівців соціальної роботи і Великій Британії: дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.04 “Теорія та методика професійної освіти” / Олена Павлівна Пічкарь; Тернопільський держ. пед. ун-т В. Гнатюка. – Тернопіль, 2002. – 213 с.

11. Собчак Н. М. Зміст і форми професійної підготовки соціальних працівників у системі неперервної освіти США : . дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.04 “Теорія та методика професійної освіти” / Собчак Надія Мирославівна ; ТДПУ ім. Володимира Гнатюка. – Тернопіль, 2004. – 351 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ <http://edu.bdpu.org>
2. Сайт БДПУ <http://bdpu.org>
3. Медіатека ФДССО
4. Moodle